

VOL VIURE AMB
#CATALUNYA DIGNITAT

L'Obra Social Sant Joan de Déu, més que un hospital

■ Els programes adreçats a nens malalts són la cara més coneguda d'una entitat que també treballa amb dependents, sense llar i malalts mentals ■ Lluitar contra l'estigma és una de les prioritats

Al centre sociosanitari que gestiona la Fundació Sant Joan de Déu a Esplugues s'ha engegat un hort terapèutic gràcies a donacions ■ JUANMA RAMOS

Marta Ciércoles
BARCELONA

Treballar a favor de les persones vulnerables és el principi que regeix tota l'acció de l'orde hospitalari Sant Joan de Déu. La vulnerabilitat entesa com a un concepte ampli que va des del nen malalt fins a les persones amb problemes de salut mental o amb discapacitat, i els ciutadans sense llar o amb dependència. "La prioritat és cuidar les persones i considerar-les sempre com a subjectes amb dignitat", resumeix Oriol Bota, director de l'Obra Social Sant Joan de Déu, l'entitat que treballa per aconseguir els mitjans i el finançament per fer realitat els projectes de l'orde hospitalari. La lluita contra l'estigma és l'altra pota que dona sentit als programes de l'entitat.

Moltes maneres de col·laborar: donacions i activitats solidàries

Crear comunitat

■ Un objectiu de l'Obra Social Sant Joan de Déu és "crear comunitat". La idea és que cadascú col·labori en la mesura que pugui. Hi ha qui fa aportacions econòmiques, "però molts altres presenten propostes pròpies i nosaltres els ajudem a fer-les realitat", explica el seu director, Oriol Bota. Hi ha àvies que fan peücs per a nadons; entitats que orga-

nitzen una classe d'aeròbic amb bicicleta, un concert i una cursa solidaris, i un grup de mares que fan polseres. Així va néixer el calendari solidari dels Bombers, avui consolidat, gràcies al qual s'ha pogut crear una beca amb què es finança la tasca d'una investigadora.

Micromecenatge

■ Una altra idea recent és la plataforma en línia *Implica't*,

en què, de manera molt visual, es presenten diversos projectes de l'Obra Social i el pressupost necessari per dur-los a terme. A través de la web (www.implica-t.org), es poden fer aportacions directes a un projecte concret (sessions amb gossos per a discapacitats, un mes de lloguer de pis per a familiars de nens malalts, un hort per a gent gran amb demència, etc.). Un marcador actualit-

za el recompte i el que falta per assolir l'objectiu.

Marxa solidària

■ El 2 de març vinent, l'Obra Social organitzarà la Barcelona Magic Line, una marxa popular solidària per equips que recorre els set turons emblemàtics de Barcelona. La inscripció ja s'ha obert. Els equips assumiran un repte econòmic de recaptació i un d'esportiu.

Fins fa pocs anys, l'Obra Social Sant Joan de Déu era una institució més aviat discreta. "L'hospital infantil i els programes amb els nens són la nostra nau capitana, però volem donar visibilitat a problemes que sovint són invisibles", afirma Bota. Un dels àmbits en què l'orde hospi-

talari Sant Joan de Déu i també la seva obra social han abocat històricament més esforços és el suport a persones amb problemes de salut mental.

Actualment, tant l'hospital infantil d'Esplugues de Llobregat com el parc sanitari Sant Joan de Déu de Sant Boi de Llobregat,

dedicat a la salut mental, estan plenament integrats a la xarxa sanitària pública, però des de l'Obra Social s'impulsen programes que complementen els serveis assistencials amb l'objectiu d'humanitzar l'estada als centres hospitalaris. El programa Hospital Amic,

per exemple, ajuda els nens ingressats a viure l'hospitalització sense abandonar la seva vida de nens en la mesura del possible. 315.000 infants es van beneficiar d'aquest programa l'any 2012. La iniciativa també inclou el finançament de pisos per a familiars de nens in-

gressats que viuen lluny i ajuts per als pares que no poden pagar el transport quan han d'acompanyar els seus fills a rebre un tractament a l'hospital.

Pel que fa a salut mental, l'Obra Social Sant Joan de Déu promou projectes al centre de referència de Sant Boi i als centres assistencials de Lleida i Almacelles, que van des de la teràpia amb animals, passant per la musicoteràpia i els horts terapèutics, fins a les activitats esportives i les manualitats. "Són els professionals dels diversos centres els qui proposen i dissenyen els programes i a l'Obra Social fem accions de sensibilització social i busquem recursos per finançar-los", explica el director de l'Obra Social.

La inserció laboral de

Les xifres

26.300

donants actius van col·laborar el 2012 amb l'entitat, que va recaptar 3,4 milions d'euros (88% donacions).

20

investigadors poden fer recerca gràcies a les aportacions solidàries recaptades per l'Obra Social.

persones amb problemes de salut mental o discapacitat, a través de dos centres especials de treball (CET), a Sant Boi i Almacelles, és un altre eix prioritari de l'entitat, així com l'acollida de persones sense llar a través de dos albergs a Barcelona, i els programes de suport a persones dependents ingressades al centre sociosanitari d'Esplugues.

Un altre puntal és tot el treball dirigit a la recaptació de fons per finançar els projectes, pediàtrics i de salut mental, de recerca biomèdica. El 2013 l'Obra Social va destinar més d'un milió d'euros a recerca i docència. Les aportacions solidàries van permetre finançar la feina de vint investigadors. Fora de Catalunya, Sant Joan de Déu té un programa de cooperació internacional d'atenció sanitària infantil. ■

VOL VIURE AMB
#CATALUNYA DIGNITAT

Un grup d'alumnes de l'institut Barres i Ones de Badalona col·laborarà amb usuaris de l'alberg Hort de la Vila de Barcelona per a persones sense llar en un projecte musical conjunt ■ O. DURAN

Compromís a l'escola

PARTICIPACIÓ • El programa 'Escola amiga' de l'Obra Social Sant Joan de Déu convida els centres educatius a treballar amb els alumnes valors solidaris i a fer el pas de la reflexió a l'acció **EXPERIÈNCIA** • Alumnes de tercer i quart d'ESO de l'institut Barres i Ones de Badalona preparen un projecte musical amb persones sense llar que estan vivint en un alberg

M.C.
BADALONA

El cas de Rosario Endrinal –la dona que l'any 2005 va morir cremada dins del caixer automàtic de Barcelona on dormia, després que tres nois (un dels quals menor) hi calessin foc– va encendre els llums d'alarma. Javi Prieto, treballador social de l'alberg per a persones sense llar que l'Obra Social Sant Joan de Déu gestiona al barri barceloní del Poble Sec, recorda que aquell crim dramàtic va fer reaccionar l'equip del centre. Calia fer alguna cosa. Calia treballar amb els adolescents perquè coneguessin de prop la realitat de les persones sense llar i hi compartissin vivències. “Cal explicar als nois que tothom pot acabar al carrer, que quan es trenquen els pilars fonamentals de la vida, com ara la família, els amics, la salut o la feina, costa molt tirar endavant tot sol”, afirma Prieto.

L'equip de l'alberg del Poble Sec va visitar fa unes setmanes l'institut

de secundària Barres i Ones, ubicat al barri de Llefià de Badalona. Els alumnes de tercer i quart d'ESO participen en el projecte *Escola amiga*, una iniciativa de l'Obra Social Sant Joan de Déu que, segons la responsable, Diana Casellas, pretén transmetre valors solidaris a l'aula i promoure el pas de la reflexió al compromís i a l'acció.

“Cal explicar als nois que tothom pot acabar al carrer quan es trenquen els pilars fonamentals de la vida”

A la sala d'actes de l'institut, els alumnes es van trobar amb el Javi i el Jaume, els treballadors socials de l'alberg, que hi van arribar acompanyats de l'Òscar. Fins fa tres anys, Òscar Donilo tenia una vida que tothom hauria considerat normal. Es guanyava la vida fent de camioner, vivia en un pis i tenia parella. Però problemes greus amb les drogues i la beguda van fer que perdés la sa-

lut, el suport familiar i la feina. “Vaig voltar per diferents ciutats, vaig estar deu mesos en un programa de desintoxicació, vaig dormir al carrer, vaig recaure en l'alcohol, vaig demanar caritat... Fins que vaig tornar a Barcelona i vaig poder entrar en un alberg”, els explica l'Òscar. Els nois volen saber quina vida té ara l'Òscar: on viu, si té feina, si ja no pren drogues, si torna a tenir parella... Per sort, ha aconseguit una feina de repartidor de pizzes, viu en un pis compartit i ja no consumeix drogues –tot i que els alerta “que cal ser conscient que hi podria recaure en qualsevol moment”. Però el que més reconforta aquests adolescents és que l'Òscar té una nova parella. “Ara mateix, estic enamorat”, els confessa amb una certa timidesa. I l'aula sencera esclata en un aplaudiment col·lectiu espontani.

Els nois no es cansen de fer preguntes, tant a l'Òscar com als treballadors socials. Els treballadors del centre reconeixen que no tothom s'ensurt. Per començar, les places als albergs són del tot insuficients.

Sensibilitzar i mobilitzar

Una vintena de centres educatius van participar el curs passat en el programa *Escola amiga* de l'Obra Social Sant Joan de Déu. El projecte comença amb un treball de sensibilització a l'aula sobre diferents realitats socials i culmina amb la mobilització i el compromís dels alumnes per compartir un projecte amb col·lectius vulnerables.

Només a Barcelona, es calcula que hi ha prop de 3.000 persones vivint al carrer, mentre que les places disponibles no arriben a 1.500. “Al carrer estàs sol i ets invisible. Si dorms al carrer, és difícil que puguis posarte a buscar feina”, alerta Prieto.

Les històries que expliquen el Javi, el Jaume i l'Òscar formen part d'una realitat que els alumnes d'aquest institut també perceben als seus barris. “A classe hem fet un treball previ de reflexió sobre les desigualtats, la pobresa i l'exclusió”, expliquen l'Andreu i la Irene, professors de socials. Paral·lelament, des del departament de música, la Cristina està treballant percussió corporal amb els alumnes. De tot plegat ha sorgit un projecte amb sis usuaris de l'alberg que Sant Joan de Déu té a Sarrià que fan música plegats. Un dels alumnes ha compost una lletra que el grup ha musicat. El següent pas serà muntar un vídeo que els nois presentaran en un berenar solidari. Els diners recaptats serviran per comprar instruments per al grup. ■